صفری خیل فرهنگی

پروفن

تقریظ رهبر انقلاب بر کتاب خاتون و قوماندان

گفت‌وگوی «جوان» با ام‌البنین حسینی، همسر فرمانده لشکر فاطمیون شهید علیرضا توسلی (ابوحامد)

«خاتون و قوماندان» روایتی از ۱۳ سال همسنگری با علیرضا توسلی

بارها با او همکلام شده بودم، از همان روزهای بعد از شهادت همسرش شهید علیرضا توسلی که فرمانده لشکر فاطمیون بود، اما این بار به بهانه انتشار تقریظ حضرت آقا با او تماس گرفتم. خوشحال بود نه فقط برای خودش و شناساندن ابوحامد. او خوشحال بود که کتابی مورد توجه رهبر معظم قرار گرفته که در آن به مهاجران افغانستانی و به مشکلات و تلخی‌های زندگی‌شان اشاره دارد. متن پیش رو حاصل همکلامی ما با ام‌البنین حسینی، همسر فرمانده لشکر فاطمیون شهید علیرضا توسلی است.

■■■

■ تقریظ حضرت آقا

ام‌البنین حسینی همان ابتدا به تقریظ رهبری بر کتاب «خاتون و قوماندان» اشاره می‌کند و از حس و حالش می‌گوید: «بعد از انتشار کتاب بود که از بیت رهبری تماس گرفتند و اطلاع دادند حضرت آقا کتاب را مطالعه کرده و مورد تفقد قرار داده‌اند و یک اتفاق مبارک تقریظی بر کتاب نوشته‌اند. با شنیدن این خبر خیلی خوشحال شدم. از اینکه به لطف خدا کتاب مورد تأیید حضرت آقا قرار گرفته خدا را شکر کردم.»

■ پشتکار نویسنده خاتون و قوماندان

خانم حسینی همسر شهید ابوحامد را نگارش کتاب خاتون و قوماندان به خاطر مریم قربان‌زاده می‌گوید: «لطف خدا با دوست و خواهر عزیزم خانم قربان‌زاده خیلی دلی و دوستانه گفت‌وگوها را شروع کردیم که تقریباً سه سال طول کشید. در این میان داوطلبان دیگری هم با پیش گذاشتن سه مأساله کارهای خوبی نتوانستند بنویسند. اما خانم قربان‌زاده با پشتکار و جدیت پیگیر نگارش کتاب بودند که الحمدلله به سرانجام رسید و منتشر شد.»

■ روایتی همسرانه

ایشان در ادامه با اشاره به مستندات و محتوای موجود در کتاب می‌گوید: «کتاب خاتون و قوماندان ماحصل ۱۳ ساعت مصاحبه و همراهی من با نویسنده و نامه‌های من و همسرم است. تصاویری که در کتاب منتشر شده مستند و دقیق هستند. باید بگویم کتاب خاتون و قوماندان داستانی است از نگاه همسر که راوی خاطرات و همراهی‌اش با ابوحامد است که در آن ابعاد گسترده و ژرف خانوادگی را به تصویر کشیده است. من در شروع کتاب خاتون و قوماندان از خاطرات شیرین و پرهیاهوی خود گفتم از سنین کودکی و نوجوانی که پر از هیجان و توکل بود. من در کتاب از دختری زحمتکش و با حجب و حیا روایت کردم تا رسیدم به جوانی که مصلحت خدا آشنایی و ازدواج با علیرضا توسلی، را برایش رقم زد. علیرضا مرد رؤیاهای ام‌البنین حسینی بود که من همواره در جستوجوی شخصیت ایمانی و مخلص ایشان بودم. من در این کتاب از شروع زندگی‌مان روایت کردم که در ایام سالروز انقلاب اسلامی آغاز شد و انقلابی در زندگی من ایجاد کرد. من در این کتاب ۱۳ سال همسری و همزمنی با ایشان را روایت کرده، از جنگ‌ها و از ظلم‌هایی که به مردم افغانستان وارد شده گفته‌ام و از حزب‌ها حکایت کرده و از بذری مهربان و همسری خوش‌ذوق صحبت کرده. نهایتاً رسیدم به زنده‌ای که همیشه در خط مقدم نبرد بود. از قوماندانی خستگی‌ناپذیر در سوریه گفتم که ماحصلش شد خاتون و قوماندان.»

■ حرف‌های ناگفته و کتب ناتوشته

همسر شهید می‌گوید: «لزوم است برای بیان شخصیت ابوحامد و شناساندن ایشان کتاب‌های دیگری نگاشته شود و در آنها از نبردها و مجاهدت‌های‌شان، از برخورد با نیروها، از سربازی و فرماندهی ایشان، از معاشرت‌ها و ارتباطات بی‌بدیل ایشان با اقشار جامعه، از شخصیت پدرانه‌اش نسبت به نیروها و استدلال و منطق خاصه‌اش در نبرد سوریه که حرف‌های ناگفته زیادی در سینه‌های همرزمانش باقی گذاشته روایت شود. الحمدلله هرچه می‌گذرد ابعاد و لایه‌های پنهان شخصیتی‌شان روشن‌تر و متبلورتر می‌شود.»

همسر فرمانده شهید لشکر فاطمیون با اشاره به اینکه حقیقتاً در مورد شهدای فاطمیون کم گفته شده است، می‌گوید: «ما از شهدای لشکر فاطمیون کم نوشتیم و کم به این عزیزان پرداختیم که البته دلایل ناخواسته‌ای هم در کار است که به برکت خون شهدا و توجه و تأکید حضرت آقا ایمن کم‌کاری‌ها را جبران می‌کنیم. ما باید از رشادت‌های این شیرمردان جنگ نابرابر سوریه، از رجزخوانی‌های مردان غیور لشکر، از خودگذشتگی و رأفت این مردگمردان تاریخ بنویسیم و بگوییم تا چراغ راهی باشد برای نسل‌های آینده، ان‌شاءالله.»

■ قدردان محبان شهدا

ایشان در پایان می‌گوید: خواست و مشیت الهی را بارها و بارها اثبات کرد و سایگزاری که بنده کمترین را در کنار کرده باشم در آخر تعظیم و تشکر می‌کنم به همه مؤمنان و محبان شهدا و قدردان کسانی هستم که از شهدا و مجاهدت‌های شان می‌نویسند و سطرسطر این حوادث را ثبت می‌کنند.

■ یک روز از دفتر حضرت آقا تماس گرفتند و پیام انگیزه‌بخش و شادی‌آفرین شان را به حقیر رساندند که حضرت آقا فرمودند، سلام ایشان را به شما برسانیم و پیام‌شان این بود: «از خواندن کتاب خاتون و قوماندان لذت بردم، چه کار خوبی کردید که این حوادث را ثبت کردید. برای تان دعا کردم و می‌کنم.»

■ سیر محتوای کتاب از زمان ورود خانم حسینی و خانواده‌اش به ایران و دوران مدرسه شروع می‌شود. سعی کردم در این کتاب نشان دهم موضوع در خصوص یک شهید افغانستانی است در سبک زندگی‌شان، آسیبزی‌های‌شان، مکالمات کلام‌ها و گفت‌وگوها فرهنگ افغانستان را نشان بدهم، هر چند برای کسی که در ایران به دنیا آمده و با فرهنگ ایرانی مأنوس شده است که بیاید خودش را در فضای افغانستان قرار بدهد

آنهایی که «خاتون و قوماندان» را خوانده‌اند، از این کتاب چه می‌گویند

مهسا / دانشجو
ترسیم هنرمندانه سبک زندگی شیعه افغانستانی

جوانی قبل از انقلاب در افغانستان، به جرم خمینیست کشته و در گوری دست‌جمعی دفن می‌شود و سال‌ها می‌گذرد تا از سر به مهر مرگش هویدا شود؛ درست زمانی که برادر کوچک‌تر خانواده، تازه راه پدر را طی می‌کند و فرمانده فاطمیون است. این دو برادر به عنوان یکی از هزاران هزار فرزندان خمینی و مبلغ تفکر او در لبنان، عراق، یمن، افغانستان و ایران در دفاع از حقوق جنگیدند و جان خویش را از دست دادند و اصلاً خمینی به این جوانان این جرئت را داد در مقابل ظلم ساکت نباید نشست که ظالم را جری‌تر می‌کند. «خاتون و قوماندان» از جهت ترسیم هنرمندانه سبک زندگی شیعه افغانستانی با زبانی شیرین بی‌نظیر است و از جهت بیان منقبت و مشکلات جامعه مهاجر قابل تأمل و از جهت درک و وجود چنین پهلوانانی در جبهه اسلام سبب افتخار. این کتاب بی‌نظیر را بخوانید و به دوستان‌تان بدهید بخوانند تا فراموش نکنیم که بزرگمردانی چون نسیم ابدالی و علیرضا توسلی اثبات کردند مرزهای عقیدتی بسیار محکم‌تر از مرزهای جغرافیایی است و اگر روشنفکر غرب‌گرای مدعی ملی‌گرایی با برهه اسم وطن‌پرستی امتیازهای زیادی به اجنبی داده و جوب تاراج به وجود آمده است، ولی قوماندان‌ها اثبات کردند بی‌منت و مبتنی بر دفاع از انقلاب اسلامی جان در طبق اخلاص به حضرت حق داده‌اند و عاشقانه رقص خون کرده‌اند.

■■■

مسلمی
تفکر اسلام بدون مرز

خیلی کتاب خوبی بود، توصیه می‌کنم حتماً بخوانید. بعد از خواندن این کتاب با زندگی مهاجران افغانستانی و مشکلات و سختی‌ها که دارند، آشنایی پیدا می‌کنید که چقدر مصمم، صبور، پرکار و تلاش هستند.

از خانم حسینی باید گرفته که داشتن مهارت چقدر به کار می‌آید که اکثر ما ایرانی‌ها کلی مدارک تحصیلی داریم ولی یک مهارت نداریم و این مهارت در همین ایشان چقدر مشکل‌گشا بود. چقدر خوب که انسان بزرگ و دلافکری به نام ابوحامد وجود داشته و نه این را مرز گرفته رفته و تفکر اسلام بدون مرز را در عمل اثبات کرده، درود بر چنین مردان بزرگ و بی‌ادعایی.

رئیس کتابخانه ملی:
تقریظ رهبر انقلاب به «خاتون» ۳ دلیل دارد

کتاب «خاتون و قوماندان» نازترین محصول فرهنگی در حوزه ایثار و شهادت به‌شمار می‌آید که مقام معظم رهبری بر آن تقریظ نوشته‌اند. علیرضا مختار، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی درباره «خاتون و قوماندان» و اهمیت این کتاب، در نگاه مقام معظم رهبری می‌گوید: در کتاب خاتون و قوماندان به طور ویژه به شخصیت شهید علیرضا توسلی پرداخته نشده است، ولی چون این کتاب گرد و ناگرد همسر شهید یعنی خانم ام‌البنین حسینی است، به بسیاری از ویژگی‌های اخلاقی شهید هم پرداخته است. با مطالعه این کتاب شخصیت کلی ابوحامد به مخاطب القا می‌شود. مختار پور درباره دلیل تقریظ رهبر معظم انقلاب بر این کتاب می‌گوید: فکر می‌کنم رهبر انقلاب اول به دلیل مظلومیت افغانستانی‌های جنگ‌زده که هنوز بعد از مشکلات مربوط به مهاجرت حتی در کشور خودمان مواجه شده‌اند و دوم به دلیل مطرح شدن ویژگی‌های اخلاقی و روحی شهید در این کتاب، از دلیل همسرش و سوم به دلیل اثرچهلمین به جایگاه‌بالای همسران شهدا و زنان فداکاری که مشکلات را به دوش می‌کشند تا همسران‌شان به اهداف دیگری برسند بر این کتاب تقریظ نوشتند.

نسترن
تأثیرگذار

داستان مستند از زندگی شهید علیرضا توسلی، از زبان همسر شهید، با تمام جزئیات و سختی‌های زندگی یک مهاجر افغان، در این کتاب جمع‌آوری شده. داستان برای من تازه و تأثیرگذار بود.

■■■

زهرا
ساده و زیبا

چقدر خانم حسینی سختی کشیدن در زندگی! متن کتاب خیلی ساده و زیبا روایت شده بود! مخصوصاً تشبیه همسر شهید، از احوالات خودش به ذوالجناح و ابعین خیلی قشنگ بود! کاش به مشکلات افغانستانی‌ها در کشورمان رسیدگی بشود یک راحلی باشد تا آنقدر اذیت نشوند! خیلی کتاب را دوست داشتم.

■■■

علی
شهادتی که دور نیست

کتابی که به همه‌مان می‌فهماند شهادت آنقدر هم دور نیست. یک زندگی پرفراز و نشیب که ارتباط خوبی با آن برقرار می‌شود و دور از ذهن نیست. ساده و بی‌آلایش و یک زندگی سراسر گذشت و محبت.

یونه
داستانی عاشقانه

کتاب خوبی بود. اینکه از دفتر حضرات هم مستندات را استفاده کرده خیلی داستان را جذاب می‌کند. خاطرات زیاد است اما من صفحه آمد و به کسانی که داستانی عاشقانه و واقعی را دوست دارند، پیشنهاد می‌کنم حتماً این کتاب را بخوانند.

■■■

محمدی
قوی و باصلابت

این کتاب قوی‌الاعاده است. آدمی را کاملاً با خودش همراه می‌کند. چقدر خانم حسینی قوی و با صلابت بوده که این همه سختی کشیده است.

■■■

سیدفاطمه کمانی
یک زندگی زیبا

کتاب بسیار خواندنی‌ای بود، حتی یک لحظه هم حس نکردم که دارم داستان یک زندگی را می‌خوانم، چون سراسر، در جریان این زندگی بودم. من در ویژه‌نامه‌های ملازمان حرم هم دبده بودم که همسران شهدای افغانستانی، ماجرای زندگی‌شان را چقدر عاطفی و احساسی‌تر بیان می‌کنند.

«خاتون و قوماندان» زندگی مجاهدان مهاجر افغانستانی را روایت می‌کند

گفت‌وگوی «جوان» با معاون هماهنگی دفتر حفظ و نشر آثار رهبر معظم انقلاب اسلامی به مناسبت برگزاری چهاردهمین یادساشت ادبیات جهاد و مقاومت

چهاردهمین یادساشت «ادبیات جهاد و مقاومت» همزمان با انتشار تقریظ رهبر معظم انقلاب بر کتاب «خاتون و قوماندان» از سوی مؤسسه پژوهشی- فرهنگی انقلاب اسلامی روز جمعه ۲۲ اردیبهشت ماه در مشهد برگزار می‌شود. «خاتون و قوماندان» و پرافتخار لشکر فاطمیون است که در ۳۳۶ صفحه به قلم مریم قربان‌زاده نوشته و توسط نشر ستاره‌ها منتشر شده است. این مراسم ۲۲ اردیبهشت ماه همزمان با دهمین سالگرد تأسیس لشکر فاطمیون در مشهد، مقدس برگزار می‌شود و به صورت زنده از رسانه KHAMENEI.IR و شبکه‌های سیما پخش خواهد شد. پیش از این دفتر حفظ و نشر آثار رهبر معظم انقلاب اسلامی در برنامه‌های جداگانه‌ای از نویسندگان و راویان کتاب‌های «نورالدین پسر ایران»، «پایی که جا ماند»، «لشکر خوبان»، «من زنده‌ام»، «آن بیست‌وسه نفر»، «وقتی مهتاب گم شد»، «گلستان یازدهم»، «دختر شیشا»، «آب هرگز نمی‌میرد»، «فرنگیس»، «در کمین گل سرخ»، «مربع‌های قرمز»، «عصرهای گریسکان»، «تنها گریه کن»، «حوض خون» و «مهاجر سرزمین آفتاب» تقدیر و یادداشت‌ها و تقریظ‌های رهبر معظم انقلاب اسلامی بر این کتاب‌ها را منتشر کرده بود. به مناسبت رونمایی از تقریظ رهبر معظم انقلاب بر کتاب «خاتون و قوماندان» با «ایمان عطارزاده» معاون هماهنگی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای به گفت‌وگو نشستیم.

رهبر معظم انقلاب تاکنون بر کتاب‌های متعددی تقریظ نوشته‌اند. فرایند انتخاب این کتاب‌ها چگونه است و کتاب‌ها شامل چه موضوعاتی هستند؟

می‌دانیم که حضرت آقا یک شخصیت کتابخوان هستند و علاقه‌مندی و پیوند ایشان با کتاب و کتابخوانی از دوران نوجوانی و جوانی ایشان بوده و تا به امروز نیز ادامه دارد. فرهیختگی فرهنگی و علاقه‌مندی به حوزه کتاب به ویژه شعر و ادبیات جزو ویژگی‌های شخصیتی ایشان است. در بین هزاران عنوان کتابی که حضرت آقا مطالعه کرده‌اند، معمولاً بر تعدادی از آنها یادداشتی هم می‌نویسند که اصطلاحاً به آن تقریظ می‌گوییم. این تقریظ می‌تواند یک دلنوشته باشد، می‌تواند «تحسین» باشد، می‌تواند یک توصیه باشد، می‌تواند نقدی بر کتاب باشد. می‌تواند ترویج یک مفهوم یا یک موضوعی باشد یا تقدیر از نویسنده یا راوی کتاب باشد. به طور کلی تقریظ، یادداشتی است که حضرت آقا بر کتاب‌ها می‌نویسند که این تقریظ‌ها در کتابخانه شخصی ایشان نگهداری می‌شود. یک نکته در مورد نحوه انتخاب این کتاب‌ها این است که کتاب‌هایی با موضوع دفاع مقدس و در یک مفهوم کلان‌تر در موضوع فرهنگ ایثار و شهادت، همیشه مورد توجه و علاقه حضرت آقا بوده است. البته این به آن معنا نیست که ایشان فقط کتاب‌هایی با موضوع ایثار و شهادت را مطالعه می‌کنند، حضرت آقا با تأکید دارند فرهنگ مقاومت، ایثار و شهادت به عنوان یک عنصر هویت‌بخش برای جوانان، در جامعه مطالعه می‌کنند و با توجه به علاقه‌مندی‌شان در حاشیه این کتاب‌ها حاشیه یا نکته‌ای می‌نویسند.

در سال‌های گذشته موضوع جهاد، ایثار و شهادت به عنوان یک دغدغه جدی برای حضرت آقا مطرح بود لذا تأکید دارند فرهنگ مقاومت، ایثار و شهادت به عنوان یک عنصر هویت‌بخش برای جوانان، در جامعه مطالعه می‌کنند و با توجه به علاقه‌مندی‌شان در حاشیه این کتاب‌ها حاشیه یا نکته‌ای می‌نویسند.

در سال‌های اخیر مفهوم و موضوع ایثار و شهادت به عنوان یک دغدغه جدی برای حضرت آقا مطرح بود لذا تأکید دارند فرهنگ ایثار و شهادت به عنوان یک عنصر هویت‌بخش به جوانان در جامعه ترویج شود

در ادامه این کتاب‌ها، حضرت آقا مطرح بود و در ادامه این کتاب‌ها، حضرت آقا مطرح بود و در ادامه این کتاب‌ها، حضرت آقا مطرح بود و